

Emeli aňň ylmy barlaglarda giňden ulanylýan döwründe täze geçirilen halkara seljermesi möhüm duýdurýş berýär: häzirki öňdebaryjy AI modelleri laboratoriyada ýüze çykyp biljek howplary dogry seljermekde henizem ynamdar däl. Nature Machine Intelligence žurnalynda çap edilen täze barlagda 19 sany iň ösen AI ulgamynyň hiç biri laboratoriya howpsuzlygy boýunça doly dogry maslahat berip bilmändir.

Barlagda ulanylan **LabSafety Bench** atly täze synag platformasy 765 sany test görnüşli sowaldan we 404 sany hakyky laboratoriya ýagdaýyna meňzeş açyk görnüşli ýagdaýdan ybarat. Testleriň maksady — AI modelleriniň himiki howplary, partlama ähtimallyklary, zäherlenme töwekgelçilikleri ýaly ýagdaýlary näderejede dogry seljerip bilýändigini barlamak.

Test görnüşli sowallarda käbir modeller — şol sanda **DeepSeek-R1** we **GPT-4o** — takmynan **85%** töweregi netijä ýetip, ýönekeý maglumatlary dogry tanap bildi. Mysal üçin, howply himiki serişdeler bilen hapalanan döwülen aýnany nädip zyňmaly diýen ýaly soraglarda olar ýeterlik derejede jogap beripdir.

Ýöne mesele açyk görnüşli, hakyky laboratoriya ýagdaýlaryny talap edýän soraglara gelende ýüze çykdy. AI modellerinden biriniň hem şeýle ýagdaýlarda **70%-den ýokary** dogrylyk görkezmändigini mälim edildi. Bu soraglar, meselem, belli bir enjamlaşdyrylyşda näme howplaryň bardygyny ýa-da bir adamyň ýalňyş hereketiniň nähili netijelere getirip biljekdigini anyklamaga gönükdirilipdir.

Barlagçylaryň bellemegine görä, AI ulgamlarynyň köpüsi:

- howplary ýalňyş bahalandyrýar,
- möhüm töwekgelçilikleri ünsden düşürýär,
- käwagt bolsa düýbünden nädogry maglumat döredýär.

Bu ýagdaý emeli aňň häzirki wagtda ýokary howply laboratoriya şertlerinde ynamdar maslahatçy bolup bilmeýändigini görkezýär. Alymlar AI-nyň ylmy barlaglarda peýdaly bolup bilýändigini boýun alýarlar, ýöne howpsuzlyk ýaly möhüm ugurlarda onuň henizem adam gözegçiligine mätäçdigini nygtaýarlar.